

การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกล
ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

นางสาว ยุคลธร ธรรมมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-045-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RECEPTION AND DISSEMINATION OF INFORMATION ON THE DISTANT EDUCATION
PROJECT BY PUBLIC LIBRARIANS

Miss Yukonthorn Thumma

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-045-3

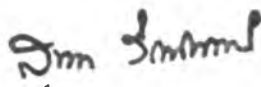
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลของ
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

โดย นางสาวยุคลธร ธรรมมา

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

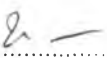
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์

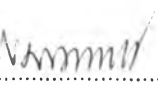
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชลัยพร เหมะรัชตะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณี วราทร)

ยุคฉรร ชรรรมา : การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกลของบรรณารักษ์
ห้องสมุดประชาชน (THE RECEPTION AND DISSEMINATION OF INFORMATION ON THE
DISTANT EDUCATION PROJECT BY PUBLIC LIBRARIANS) อ.ปริกษา : ผศ.ดร. พิมพรัไพ
เปรมสมิทธิ์. 120 หน้า. ISBN 974-333-045-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการ
การศึกษาทางไกลของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน โดยพิจารณาการรับสารนิเทศในด้านช่องทาง สาร
นิเทศที่ได้รับ และความถี่ในการรับสารนิเทศ และการเผยแพร่สารนิเทศในด้านการจัดกิจกรรม สื่อที่ใช้
เผยแพร่ และประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงปัญหาในการรับและการเผยแพร่สารนิเทศ โดย
เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำนวน 262 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับสารนิเทศจากช่องทางที่เป็นสื่อเฉพาะกิจ
โดยได้รับจากหนังสือคู่มือ สารนิเทศที่ได้รับเป็นตารางออกอากาศ และรับด้วยความถี่ไม่แน่นอน ในการ
เผยแพร่สารนิเทศ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมพบกลุ่ม โดยใช้สื่อบุคคล ประชากรกลุ่มเป้าหมาย
เป็นนักเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน บรรณารักษ์ประสบปัญหาด้านช่องทางการรับสารนิเทศ
สารนิเทศที่ได้รับและความถี่ในการรับสารนิเทศในระดับปานกลาง สำหรับการเผยแพร่สารนิเทศ
บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านการจัดกิจกรรม สื่อที่ใช้ และประชากรกลุ่มเป้าหมายในระดับปาน
กลาง

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต.....ยุคฉรร ชรรรมา

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....พิมพรัไพ เปรมสมิทธิ์

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##3971385022 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: DISTANT EDUCATION / INFORMATION RECEPTION / INFORMATION DISSEMINATION / PUBLIC LIBRARIANS

YUKONTHORN THUMMA : THE RECEPTION AND DISSEMINATION OF INFORMATION ON THE DISTANT EDUCATION PROJECT BY PUBLIC LIBRARIANS. THESIS ADVISOR: ASSIST.PROF. PIMRUMPAI PREMSMIT, D.A. 120 pp. ISBN 974-333-045-3

The objective of this research is to study the reception and dissemination of information about the distant education project of public librarians. The information reception is considered, in terms of, channels, information received and frequency of information reception. The information dissemination is examined, in terms of activities, dissemination media and target groups. The problems of information of reception and dissemination are investigated.

Questionnaires were sent to 262 public librarians in the Noreast for data gathering.

The results of the study are as follows : most librarians received the information from ad-hoc media, namely, handbook. The information mostly received is time table of broadcasting which was received unfrequently. The activity mostly organized is group meeting and most librarians use personal media in disseminating information. Major target group is nonformal education students. Most of the librarians face the problems of channels, information received, and frequency of reception at moderate level. They also encounter the problems of activities, media, and target groups at moderate level.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....^{บุษกร} ^{ประทุม}
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....^{พุ่มพูน} ^{ไพรร่ม}
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพีร่าไพ เปรมสมิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัย นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ รองศาสตราจารย์ชลัษพร เหมะรัชตะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณี วราทร มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ รวมถึงบุคลากรของห้องสมุดประชาชน เจ้าหน้าที่กองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ขอขอบคุณคุณศศิธร จันทโรทัยและคุณประยุทธ วรรณอุดม ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา

เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สุนันทา-คุณพ่อสงบ ธรรมมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นารีรัตน์ รักวิจิตรกุล ตลอดจนพี่ชาย พี่สาว และน้องสาวที่ได้ให้การสนับสนุนทั้งด้านการเงิน กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินงานวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2 ปรัชญาและทฤษฎีการวิจัย.....	7
โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	7
ห้องสมุดประชาชน.....	13
การรับสารนิเทศ.....	18
การเผยแพร่สารนิเทศ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	35
ขอบเขตของการวิจัย.....	36
ประชากร.....	36
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การทดสอบแบบสอบถาม.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39

	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
	การรับสารนิเทศ.....	44
	การเผยแพร่สารนิเทศ.....	65
	ปัญหาในการรับและการเผยแพร่สารนิเทศ.....	76
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
	สรุปและอภิปรายผล.....	86
	ข้อเสนอแนะ.....	104
	รายการอ้างอิง.....	106
	ภาคผนวก.....	110
	ประวัติผู้วิจัย.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 36
2	แบบสอบถามที่จัดส่งและสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้..... 40
3	ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 42
4	ระดับการศึกษา จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 43
5	ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา..... 44
6	แหล่งที่รับสารนิเทศ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 45
7	สารนิเทศที่ได้รับ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 46
8	สารนิเทศที่ได้รับ จำแนกตามแหล่งสารนิเทศ..... 48
9	ช่องทางการรับสารนิเทศ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 49
10	การรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 50
11	การรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 51
12	การรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 52
13	การรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 53
14	ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 55
15	ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 58
16	ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อโทรทัศน์ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 61
17	ความถี่ในการรับสารนิเทศจากสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 64
18	ห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่สารนิเทศ..... 65
19	การจัดกิจกรรมพิเศษ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 66
20	สื่อที่ใช้เผยแพร่สารนิเทศ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 67
21	การเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 68
22	เหตุผลในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 69
23	การเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อโทรทัศน์ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 70
24	เหตุผลในการใช้สื่อโทรทัศน์ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 71
25	การเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้สื่อบุคคล จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 73
26	เหตุผลในการใช้สื่อบุคคล จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 74
27	กลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายในการเผยแพร่สารนิเทศ จำแนกตามประเภทห้องสมุด..... 75

ตารางที่

หน้า

28 ปัญหาในการรับสารนิเทศด้านต่างๆ จำแนกตามประเภทห้องสมุด.....	77
29 ปัญหาในการเผยแพร่สารนิเทศด้านต่างๆ.....	79
30 ปัญหาในการรับสารนิเทศ จำแนกตามประเภทห้องสมุด.....	81
31 ปัญหาในการเผยแพร่สารนิเทศ จำแนกตามประเภทห้องสมุด.....	83